

Daugiau nei 80 įvairioms politinėms grupėms atstovaujančių Europos Parlamento (EP) narių parašais parėmė europarlamentarės Rasos Juknevičienės iniciatyva parengtą kreipimąsi, skirtą 30-osioms Sovietų Sąjungos iširimo metinėms ir 80-osioms sovietų vykdytų tremčių iš okupuotų Centrinės ir Rytų Europos valstybių metinėms. Tarp pasirašiusiųjų dokumentą yra EP vicepirmininkė Roberta Metsola, Europos liaudies partijos frakcijos pirmininkas Manfredas Vėberis (Manfred Weber) ir kiti europarlamentarai.

EP narė R. Juknevičienė pažymi, kad šiuo išsamiu dokumentu siūloma įvertinti buvusioje Sovietų Sąjungoje vykusius istorinius įvykius, nes tarptautiniu lygiu nebuvo morališkai ir teisiškai įvertintos sovietų vykdytos masinės tremtys ir Gulagų sistemos žiaurumai.

„Rusija yra agresyvi ir todėl, kad savo lyderių praeities nusikaltimus vertina kaip šlovingus ir juos garbina. Kol Rusija neįvertins savo istorijos, tol ji ir bus tokia agresyvi ir bandys perbraižyti Europos žemėlapi“, – teigia europarlamentarė.

Ji apgailestavo, kad šio dokumento priėmimui Parlamente nepritarė kraštutiniai kairieji, bet ir socialistai, žalieji bei liberalai.

Kreipimesi, kuriame apžvelgiamos sovietų vykdytos masinės represijos buvusios SSRS teritorijoje, pažymima, kad Sovietų vykdytos tremtys, visa Gulagų sistema ir komunistinio režimo nusikaltimai Europoje turi būti pasmerkti ir prisimenami, nes jie atspindi esminių ES vertybių svarbą ir Europos Parlamento priimtomis rezoliucijomis suformuotą poziciją, kad daugiau negalima leisti įvykti tokiems nusikaltimams ir jie neturi pasikartoti.

Taip pat dokumente pabrėžiama, kad „Rusijos valdžia vykdo istorinį revizionizmą, atgaivino Stalino kultą ir šlovina sovietinį režimą, o Rusijos vyriausybė aktyviai skleidžia istorinę dezinformaciją Europos Sąjungoje ir jos kaimynystėje bei pačioje Rusijoje, siekdama poliarizuoti visuomenes bei pateisinti Rusijos agresiją ir teritorines ambicijas, nukreiptas į buvusias sovietų okupuotas teritorijas“.

Šiuo kreipimusi nusikaltimu žmoniškumui pripažįstami 1941 m. birželį vykę trėmimai ir kiti masiniai trėmimai, kurie buvo užsakyti, suplanuoti ir įvykdyti sovietinio režimo, taip pat ir visa Gulagų sistema. Dokumentu įtvirtinta nuostata, kad sovietų vykdytų trėmimų ir Gulago aukų istorija yra neatskiriama bendros Europinės istorijos dalis. Jame išreiškiama pagarba ir užuojauta sovietinių gulagų ir tremčių aukoms ir išgyvenusiems asmenims, jų šeimoms ir artimiesiems, taip pat ir komunistinių režimų aukoms visoje Europoje.

Vertinama, kad Gulago kalinių skaičius siekė apie 15-18 mln. žmonių, kurių bent 1,5 mln. –

pradingo.

Be to, dokumente pažymima, kad Rusijos valdžios institucijos pareikalavo uždaryti Žmogus teisių centrą „*Memorial*“ ir *Tarptautinį Memorialą*, kuriuos prieš 30 metų įsteigė Nobelio taikos premijos laureatas Andrejus Sacharovas, ir kurie vykdė istorinius masinių trėmimų, Gulagų ir kitų sovietų režimo nusikaltimų tyrimus bei vykdė žmogaus teisių gynimo veiklą ir teikė nuolatinę paramą Rusijos politiniams kalinams.

Kreipimesi taip pat kviečiama Gegužės 27 dieną paskelbti Europine Gulagų aukų diena, nes šią dieną 1953-aisiais įvyko didžiausias Norilsko „Gorlago“ stovyklos kalinių sukilimas.

Dokumente pabrėžiama, kad Rusijos Federacija atsisako atskleisti masinių sovietų represijų aukų palaidojimo vietas ir toliau nesuteikia priėjimo prie sovietinio laikotarpio archyvo.

Taip pat jame smerkiamas visų formų totalitarizmas ir jo nusikaltimai, išreiškiama pagarba Nacizmo tironijos aukoms, ir ypač Holokausto aukoms.

Kreipimusi ES šalys narės kviečiamos įtraukti nacizmo ir komunizmo totalitarinių režimų istoriją ir analizę į mokyklų ugdymo programas, taip pat rekomenduojama įtraukti sovietų vykdytų deportacijų ir Gulagų istoriją. Be to, jame išreiškiama parama atminties iniciatyvoms, pavyzdžiui, Europos atminties ir sąžinės platformos pasiūlytam memorialui totalitarinių režimų aukoms Briuselyje.

Taip pat siūloma įkurti Europos komunizmo aukų muziejų ir ryškiau atspindėti masinių trėmimų ir Gulagų istoriją nuolatinėje Europos istorijos namų ekspozicijoje.

Šis dokumentas išsiųstas Europos Parlamento vadovybei, Europos Komisijai, Europos Tarybai, nuolatinėms ES šalių narių atstovybėms Briuselyje bei ES pirmininkaujančiai Slovėnijai.

R. Juknevičienės iniciatyvą parėmę EP nariai kviečia Sovietų vykdytas masines represijas pripažinti nusikaltimu žmoniškumui

